

21-05-2012

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΕΚΘΕΣΗ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

A1. Περίληψη

Θέμα του κειμένου είναι η παγκόσμια και διαχρονική εμβέλεια της αρχαίας ελληνικής τέχνης και του πολιτισμού. Αρχικά, αντιπαραβάλλοντας την οικουμενική διάσταση των ελληνικών επιτευγμάτων με αυτά των υπολοίπων λαών εξάγει την ανθρωπιστική χροιά του μέσα από την ικανότητα του καλλιτέχνη να τιθασεύει τα πάθη του ανθρώπου. Στη συνέχεια, προσθέτει τον αντικατοπτρισμό της κοινωνικής αρμονίας και της ιστορικής συνοχής μέσα από την εύρυθμη τέχνη. Η τέχνη αποτελεί αρωγό της δημοκρατικής συμβίωσης, αλλά και μέσο μετάβασης από τον πρωτογονισμό στις οργανωμένες κοινωνίες με θεσπισμένους νόμους. Τέλος, η συγγραφέας συμπεραίνει ότι η αρχαία ελληνική τέχνη κατάφερε να αιχμαλωτίσει την τελειότητα, η οποία εξασφάλισε στον άνθρωπο την ατελεύτητη διάνοηση και ελευθερία.

B1. Αποτελεί κοινό τόπο πως η αρχαία τέχνη θα μένει πάντα πρωτοποριακά επίκαιρη και ζωντανή. Το αρχαίο πνεύμα και οι εκφραστές του αποτέλεσαν πηγή έμπνευσης για τους μεταγενέστερους και σύγχρονους καλλιτέχνες. Το αρχαιοελληνικό πνεύμα, όπως εκφράζεται μέσα από την τέχνη, νικά τη φθορά του χρόνου και βρίσκει απήχηση ακόμα και στη σύγχρονη εποχή με τις πανανθρώπινες αξίες που προεβεί. Αποτελεί εφαλτήριο σκέψης και προβληματισμού για τα σύγχρονα δρώμενα και δίνει λύσεις μέσα από τη σύζευξη παρελθόντος-παρόντος. Εύλογα, λοιπόν, ο «μυημένος» καλλιτέχνης κατορθώνει και διατηρεί ζωντανή την αρχαία τέχνη καθώς συλλαμβάνει το αιώνιο ξεπερνώντας τα στενά όρια του σήμερα.

B2α) Η τελευταία παράγραφος περιλαμβάνει δύο τρόπους πειθούς. Αρχικά, υπάρχει επίκληση στο συναίσθημα στο χωρίο «Ιδού.....γίνεσθαι». Μέσα πειθούς είναι οι μεταφορές («η αυγή του μυστηρίου «αιχμαλωτίσει») και το συναισθηματικά φορτισμένο λεξιλόγιο («δάμασε η ελληνική τέχνη το ζώο»). Επίσης, υπάρχει επίκληση στη λογική στο χωρίο «Να γιατί...ελευθερίας». Συγκεκριμένα, ως μέσο πειθούς χρησιμοποιούνται τα επιχειρήματα που αιτιολογούν γιατί η τέχνη θα μένει πάντα επίκαιρη.

B2β) Τέσσερις λέξεις ή φράσεις με μεταφορική σημασία είναι οι εξής:

- «... σημαδεύει την καταγωγή ...» (1^η παράγραφος)
- «Αποκρυστάλλωμα μιας ορθής και όρθιας σκέψης ...» (2^η παράγραφος)
- «... αυγή του μυστηρίου ...» (4^η παράγραφος)
- «... Πλάστης αθάνατου έργου ...» (4^η παράγραφος)

B3.

α) Συνώνυμα

Επίτευγμα → κατόρθωμα, δημιουργημα

Δαμάσει → χαλιναγωγήσει

Μετάβαση → πέρασμα

Πληρότητα → ολότητα, ολοκλήρωση

Ουσιώδες → σημαντικό, βασικό

β) Αντώνυμα

Έλλογη ≠ παράλογη, άλογη

Κοντά ≠ μακριά, απομακρυσμένα

Συνοπτικό ≠ διεξοδικό, αναλυτικό

Φυσικής ≠ τεχνητής, αφύσικης

Αιχμαλωτίζει ≠ ελευθερώνει

B4.

Η σύνταξη και στις δύο προτάσεις είναι ενεργητική και θα γίνει παθητική ως εξής:

-Τα πλαίσια μιας πάντα ευνομούμενης και ισορροπημένης πολιτείας διαγράφονται από τον τεχνίτη.

-Το ζώο δαμάστηκε από την ελληνική τέχνη πριν ανακαλυφθεί ο τέλειος άνθρωπος.

Σημείωση: η ενεργητική σύνταξη χρησιμοποιείται για να δοθεί έμφαση στο πρόσωπο που ενεργεί, δηλαδή το υποκείμενο. Με τη χρήση της παθητικής σύνταξης δίνεται, πλέον, έμφαση στην ίδια την πράξη.

Γ1. Επικοινωνιακό πλαίσιο : πρόκειται για ομιλία σε ημερίδα επομένως χρειάζεται:

Προσφώνηση: Κυρίες και κύριοι ,

Αποφώνηση: Ευχαριστώ για το χρόνο σας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σε μια εποχή που παρατηρείται για γενικότερη ηθική αναληγσία, που θεσμοί αμφισβητούνται και κηρύσσονται έκπτωτοι , ο καλλιτέχνης καλείται μέσα από την τέχνη του να μεταμορφώσει την πραγματικότητα αυτή και να την μετουσιώσει σε εικόνα, ποίημα, μουσική. Ο καλλιτέχνης οφείλει να διαλέγεται με την εποχή του, και ειδικότερα με τους νέους, για να καταστήσει σαφή την πανανθρώπινη προσφορά της. Στην προσπάθεια αυτή αρωγός είναι και το ίδιο το σχολείο που λειτουργεί ως διάλογος επικοινωνίας των νέων με τις τέχνες.

Κύριο Μέρος

Α ζητούμενο: Προσφορά της τέχνης

-Καλλιεργεί πνευματικά το νέο, καθώς αφυπνίζει το πνεύμα του.

-Διευρύνει τους πνευματικούς ορίζοντες και ενισχύει τη δημιουργική φαντασία.

-Δίνει ερεθίσματα για προβληματισμό και ενισχύει την κριτική αντίληψη.

-Διαμορφώνει την αισθητική, αφού αναπτύσσει τη δεκτικότητα σε νέες ιδέες και αισθητικά ερεθίσματα .

- Απομακρύνει το νέο από στερεοτυπικές αντιλήψεις και προκαταλήψεις .
- Εξευγενίζει και εξυψώνει το νέο, καθώς αναδεικνύει ηθικές συμπεριφορές.
- Οδηγεί στην αυτοκριτική και κατά συνέπεια στην αυτογνωσία.
- Προβάλλει ιδανικά και αρετές που αποτελούν υγιή πρότυπα για τη διαμόρφωση του ατόμου.
- Ικανοποιεί την ανάγκη για έκφραση του εσωτερικού κόσμου απελευθερώνοντας κοινό και δημιουργό.
- Ευαισθητοποιεί το νέο στα προβλήματα της εποχής, καθώς ο δημιουργός μέσω του έργου του εκφράζει συχνά τις αγωνίες της εποχής του.
- Συμβάλλει στη γνώση της παράδοσης, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύει την ενότητα των πολιτισμών.
- Συνενώνει τους λαούς, καθώς μοιράζει κοινή καλλιτεχνική συγκίνηση.
- Με τις δημοκρατικές ιδέες που προβάλλει μπορεί να αφυπνίσει συνειδήσεις και να καυτηριάσει τη διαφθορά.
- Συμβάλλει στην επαφή του νέου ανθρώπου με τη φύση. Η συμφιλίωση με τη φύση αποτελεί αναγκαιότητα ειδικά σε μια εποχή όπου ο άνθρωπος απομακρύνεται από το φυσικό ρυθμό ζωής.
- Συμβάλλει στην ψυχαγωγία, στην τέρψη, την αισθητική απόλαυση.

Β' ζητούμενο : Συμβολή του σχολείου

- Απαιτείται γενικότερα αλλαγή νοοτροπίας του σχολείου, προσφορά ανθρωπιστικής παιδείας χωρίς αυτή να περιορίζεται στο επίπεδο της στείρας μετάδοσης γνώσεων.
- Ισότιμη αντιμετώπιση των καλλιτεχνικών μαθημάτων με τα υπόλοιπα μαθήματα.
- Ενίσχυση των καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων (επισκέψεις σε μουσεία, μουσικές συναυλίες, δημιουργία συγκροτημάτων, θεατρικές ομάδες, μαθήματα μουσικής και καλλιτεχνικών, οργάνωση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και εκθέσεων ζωγραφικής).
- Διοργάνωση ημερίδων με καλεσμένους ανθρώπους της τέχνης.
- Βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής.
- Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών με στόχο την κινητοποίηση των μαθητών καθώς και την καλλιέργεια του αισθητικού τους κριτηρίου.
- Πρωτοβουλίες μαθητικών κοινοτήτων(καλλιτεχνικά φεστιβάλ).
- Αναβάθμιση των καλλιτεχνικών μαθημάτων.
- Εισαγωγή του μαθήματος της ιστορίας της τέχνης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η τέχνη, λοιπόν, είναι ο καθρέφτης της κάθε εποχής. Μέσα από αυτή ο γνήσιος καλλιτέχνης καθρεφτίζει τις αγωνίες, τις ανησυχίες αλλά και τα οράματα του, που τις περισσότερες φορές αποτελούν καθολικό προβληματισμό. Στον προβληματισμό αυτό ο 'μεγάλος' καλλιτέχνης προτείνει ευθαρσώς λύσεις που αποτελούν πηγή έμπνευσης για τη νέα γενιά.

Επιμέλεια

Άγγελου Ι.
Αλμυρούλη Α.
Βασιλειάδου Μ.
Γεωργίου Μ.
Εσκιτζή Ρ.

Ευθυμιάδου Ν.
Παρασχάκη Ε.
Σεβρής Κ.
Τσαρουγά Λ.
Χατζηνικολάου Ν.

σύγχρονο
ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ